

اوقاف

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

سال اول | ویژه نامه ۱۶۰

نخستین سند به ۳۰۰ سال پیش باز می‌گردد

نگاهی به اسناد بزرگداشت اربعین حسینی در حرم رضوی

۴

رئیس مجمع تبیین و ترویج تمدن نوین اسلامی در گفت‌وگو با قدس مطرح کرد

اربعین؛ تمدن معنویت و اخلاق

۲

تصویرگری: خانه طراحی انقلاب اسلامی

خبر

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی

در دیدار جمعی از فعالان حوزه نشر:

آستان قدس رضوی باید در حوزه ترویج کتاب و توسعه نشر پیشتاز باشد

تولیت آستان قدس رضوی گفت: آستان قدس باید در حوزه ترویج کتاب و توسعه نشر پیشتاز باشد.

به گزارش آستان نیوز، حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی در دیدار جمعی از دست‌اندرکاران حوزه نشر کشور در محل کتابخانه و موزه ملک تهران با تأکید بر اینکه اولویت نخست آستان قدس کار فرهنگی است، گفت: در مجموعه حرم مطهر رضوی هم‌اکنون به ایجاد زیرساخت‌های جدید نیازی نداریم، ضمن آنکه از نظر فرهنگی هم خدمات چشمگیری از جمله تأسیس دانشگاه امام رضا(ع)، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، به نشر(انتشارات آستان قدس رضوی) و... صورت گرفته است. حجت‌الاسلام والمسلمین مروی با اشاره به اینکه در زمینه طرح مسائل اجتماعی و رسیدگی به امور محرومان در گذشته اقدام‌های شایسته‌ای صورت گرفته است، بیان کرد: ضمن ادامه مسیر آغازشده در حوزه محرومان، بنا داریم فرمایشات رهبر معظم انقلاب در حوزه فرهنگی را نیز محقق کنیم. وی در بخش دیگری از سخنانش به ذکر روایتی از حضرت رضا(ع) با مضمون «إن الناس لو علموا محاسن کلامنا لتبوعوا» پرداخت و در این خصوص بیان کرد: «اگر مردم، محاسن کلام ما را بشناسند و بیاموزند، حتماً پیروی می‌کنند». ما تاکنون چه میزان توانسته‌ایم روی این فرمایش حضرت رضا(ع) کار کنیم؟

تولیت آستان قدس رضوی با اشاره به این نکته که این سخن امام معصوم و حجت خداست و بسیار حائز اهمیت است، ادامه داد: از دانشجویان و محققان دانشگاه علوم اسلامی رضوی خواستام کار علمی و پژوهشی روی این روایت انجام دهند. وی تأکید کرد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی متعلق به دستگاه حضرت رضا(ع) است و باید تمرکز پایان‌نامه‌ها و دیگر امور تحقیقاتی ما روی سخنان این امام همام باشد. حجت‌الاسلام والمسلمین مروی در ادامه گفت: در روز قیامت حتماً امام رضا(ع) از ما خواهند پرسید برای نشر و ترویج معارف ما چه کاری کردید؟ برای زائر ما چه کردید؟ و ما باید برای این سوالات پاسخ داشته باشیم.

وی خطاب به متولیان به‌نشر برای همکاری بیشتر با جامعه نشر کشور درخصوص افزودن عامل خلاقیت و ابتکار به آثار تولیدی، بیان کرد: امروز قلم‌های جوان خوبی در حوزه ادبیات داریم و انقلاب توانست استعدادها و جوانان مؤمن و مذهبی در حوزه کتاب، قلم و نشر را شکوفا کند که پیش از انقلاب این حوزه در اختیار جریان غیرمذهبی بود.

وی تأکید کرد: شما بزرگواران از دهه ۸۰ در این حوزه فعال شده‌اید و ما حمایت از شما را وظیفه خود می‌دانیم. ما معتقدیم آستان قدس رضوی باید در این عرصه نه فقط به‌عنوان پشتیبان که خودش پرچمداری کند.

تولیت آستان قدس رضوی تصریح کرد: انقلاب اسلامی ایران از برکت آستان قدس(ع) شکل گرفت و این بارگاه نورانی خاستگاه انقلاب ماست. از این‌رو ما باید در حوزه ترویج فرهنگ و توسعه نشر پیشتاز و علمدار باشیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی با ذکر مصداق دیگری از توجه به فرهنگ در حرم بارگاه رضوی اظهار کرد: قرآن‌های مورد استفاده زائران در حرم مطهر رضوی به‌واسطه ترجمه‌های دشوار فارسی، چندان برای عموم قابل استفاده نیست، ضمن گرفتن نظر کارشناسی رهبر انقلاب، فکر کردیم تا قرآن‌های جدید در کنار متن عربی آیات از یک معنای فارسی روان و گویا برخوردار باشد. وی در خاتمه، از همه فعالان حوزه فرهنگ و نشر حاضر در جلسه دعوت کرد تا همکاری فعال و مستمری را در کنار آستان قدس رضوی آغاز کنند.

درباره زندگی و زمانه جابر بن عبدالله انصاری

نخستین زائر اربعینی امام حسین (ع)

بی‌واسطه یک حدیث از یک صحابی، از مدینه تا سواحل مدیترانه می‌رفت. جابر در جنگ صفین، در سپاه امام علی(ع) قرار داشت و از مدافعان جدی ولایت بود.

به همین دلیل، در دوره اموی بر وی سخت گرفتند و هنگامی که علیه رفتارهای بدعت‌آمیز امویان فریاد اعتراض سر داد، در عصر عبدالملک بن مروان، بر گردنش مانند بردگان مهر زدند و به این صحابی جلیل، توهین‌ها کردند. این در حالی بود که جابر وارد دوران پیری شده و از نعمت بینایی محروم بود. او در مدینه حلقه درسی داشت؛ حلقه درسی که برخی محدثان بزرگ، در آن به شاگردی می‌پرداختند؛ افرادی مانند سعید بن مسیب. جابر از معدود یاران امام سجاد(ع) در آن دوران پراختناق بود که شأن و جایگاه امام(ع) را می‌شناخت.

■ آن سفر پرشکوه

با رسیدن خبر واقعه جانگداز عاشورا به مدینه، جابر بن عبدالله انصاری، درنگ را جایز ندانست و با همراهی دوستش، عطیه عوفی، برای زیارت مرقد سالار شهیدان، راهی کربلا شد و در روز اربعین به صحرای نینوا رسید.

عطیه نقل کرده است که جابر، پس از غسل و عوض کردن لباس، نالان و از رسیدن خبر واقعه جانگداز عاشورا به مدینه، جابر بن عبدالله انصاری، درنگ را جایز ندانست و با همراهی دوستش، عطیه عوفی، برای زیارت مرقد سالار شهیدان، راهی کربلا شد و در روز اربعین به صحرای نینوا رسید.

با رسیدن خبر واقعه جانگداز عاشورا به مدینه، جابر بن عبدالله انصاری درنگ را جایز ندانست و با همراهی دوستش، عطیه عوفی، برای زیارت مرقد سالار شهیدان، راهی کربلا شد و در روز اربعین به صحرای نینوا رسید.

محمدحسین نیکبخت | ۴۰ روز پس از آن حادثه بزرگ؛ عاشورا و شهادت سیدالشهدا(ع) بود که به کربلا رسید.

پیرمردی ناتوان و کم‌بینا که بدون یاری همسفرش، عطیه عوفی، نمی‌توانست راه برود. خودش را به فرات رساند، با دقت در آن غسل کرد و جامه تمیز و پاک پوشید و خودش را به مرقد مطهر امام(ع) رساند و این، نخستین زیارت اربعین بود و جابر بن عبدالله انصاری، نخستین زائر آن. نام جابر برای همه ما آشناست؛ دست کم بارها آن را در مجالس روضه شنیده‌ایم و با داستان اشک ریختنش در کنار قبر مطهر فرزند پیامبر(ص)، اشک ریخته‌ایم؛ اما شاید کمتر درباره او و زندگی طولانی و پرمجاریش شنیده باشیم.

■ جوان پرشور عصر پیامبر(ص)

جابر بن عبدالله بن عمرو، جوانی سرزنده و پرشور از قبیله خزرج بود که خبر بعثت پیامبر خدا(ص) را در مدینه شنید. در سال سیزدهم بعثت، در ایام حج، با پدرش عبدالله راهی مکه شد تا بتواند مخفیانه با پیامبر(ص) دیدار کند و اینچنین بود که در تاریخ زندگی جابر، حضورش در بیعت دوم عقبه رقم خورد و پدرش، به عنوان یکی از نمایندگان پیامبر خدا(ص) در مدینه برگزیده شد؛ آن‌ها همگی اسلام آوردند. به همین دلیل، مسلمانان جابر، قدمتی پیش از هجرت رسول اکرم(ص) داشت. جابر در مدینه، در آن سال‌های پرالتهابی که شهر پیامبر(ص) از هر سو آماج حملات مشرکان بود، رخت مقدس سربازی پوشید، در ۱۹ غزوه شرکت کرد و در رکاب پیامبر خدا(ص) شمشیر زد، شغل او را در جنگ مشهور بدر، آبرسانی و فعالیت‌های پشتیبانی دانسته‌اند. جابر پدرش را در جنگ اُحُد از دست داد؛ عبدالله به عمرو خزرجی یکی از ۷۲ شهید آن جنگ سخت بود. جابر در سال سوم هجری ازدواج کرد؛ خداوند پنج پسر به او داد:

خبر

آیت‌الله حسن حسن‌زاده آملی، جامع علوم برهانی و عرفانی به ملکوت اعلی پیوست

عروج علامه ذوالفنون

آیت‌الله حسن حسن‌زاده آملی که در بیمارستان بستری بودند دیشب دار فانی را وداع گفته و به ملکوت اعلی پیوست. علامه آملی در اواخر سال ۱۳۰۷ هجری خورشیدی در روستای ایرای لاریجان از توابع شهرستان آمل متولد شدند. ایشان در سن ۶ سالگی، به مکتب خانه رفتند و خواندن و نوشتن یادگرفتند. سپس وارد دوره ابتدایی دروس حوزوی شدند. تاریخ ورود علامه به حوزه علمیه مهرماه سال ۱۳۲۳ هجری شمسی است. ایشان متون مقدماتی درس حوزه را در آمل نزد آیات و واعظان محمد غروی، عزیزالله طبرسی، احمد اعتمادی و عبدالله اشراقی و ابوالقاسم رجائی و میرزا ابوالقاسم فرسیو و استادان دیگر فرا گرفتند و در آمل آغاز به تدریس چند کتاب مقدماتی نمودند. علامه حسن زاده آملی در شهریور ۱۳۲۹ خورشیدی به تهران آمدند و چند سالی در مدرسه حاج ابوالفتح به سر بردند و باقی کتب حوزوی را نزد سید احمد لواسانی خواندند. چندین سال در مدرسه مروی به سر بردند و به مدت ۱۳ سال درس خواندند تا اجازه اجتهاد دریافت کردند. علامه در سال ۱۳۴۲ هجری شمسی به قصد اقامت در قم، تهران را ترک گفته و پس از ورود به قم، آغاز به تدریس معارف حوزوی و فنون ریاضی نمودند. ایشان به مدت ۱۷ سال از دروس سید محمدحسین طباطبائی بیشترین بهره‌ها را بردند. علامه حسن زاده آملی دارای آثاری در زمینه‌های فقه، فلسفه، اخلاق، عرفان، حکمت دینی، کلام، حدیث و رجال، تفسیر قرآن، ریاضیات و نجوم، ادبیات عربی و فارسی، علوم طبیعی، طب قدیم، علوم غریبه و باطنی هستند. یکی از مهم‌ترین آثار علامه کتاب دروس معرفت نفس ایشان است که حاوی ۱۵۳ درس است و در آن مباحث خودشناسی، شناخت قوای انسانی، اثبات مقام تجرد و فوق تجرد نفس، نحوه ارتباط نفس و بدن، علم، سنخیت بین علم و ظرف آن، منطق، نقد مذهب مادون، عالم ماده عالم خیال و عالم عقل، خواب - تعبیر و تأویل خواب، اتحاد علم و عالم و معلوم، فرق انسان و حیوان و نبات، عقل کل و نفس کل، کمال اول و کمال ثانی، عقل عملی و عقل نظری، ملائکه، انسان کامل، روح بخاری و روح انسانی، علم و عمل، معرفت فکری و معرفت شهودی، تکامل برزخی، معاد و قیام مورد بررسی قرار گرفته‌است.

گریان خود را به مرقد اباعبدالله(ع) رساند و گفت: «حَبِيبٌ لَا يُجِيبُ حَبِيبَهُ؛ آیا دوست، پاسخ دوستش را نمی‌دهد؟» آن‌گاه به شدت گریست و ادامه داد: «چگونه پاسخ را بدهد، در حالی که در خون خود غلتیده و بین بدن و سرش جدایی افتاده است؟ گواهی می‌دهم که تو فرزند بهترین پیامبران و فرزند سرور مؤمنان و فرزند هم‌پیمان تقوا و از سلاله هدایتی. تو پنجمین فرد از اصحاب کسای و فرزند بزرگ نقیبان و فرزند فاطمه‌ای که بانوی همه زنان است. چرا چنین نباشد؟ در حالی که بزرگ پیامبران، با دست خویش به تو غذا داد و در دامن پرهیزکاران پرورش یافتی.

تو پاک زیستی و پاک از دنیا رفتی، جز آنکه دل‌های مؤمنان از فرات آسوده نیست، در حالی که شک ندارند جایگاه بلندی برای توست؛ پس سلام و رضوان الهی بر تو باد. گواهی می‌دهم که تو بر همان طریقی رفتی که برادرت یحیی بن زکریا رفت و در دفاع از حق به شهادت رسیدی».

عطیه می‌گوید، جابر این سخنان را بر زبان راند و آن‌گاه سرش را بلند کرد و خطاب به همه شهدای کربلا گفت: «درود بر شما، ای ارواحی که بر آستان حسین(ع) فرود آمدید و در کنارش آرام گرفتید؛ گواهی می‌دهم که شما نماز را بر پا داشتید و زکات را ادا کردید، امر به معروف و نهی از منکر را به انجام رساندید و با ملحدان و بی‌دینان، پیکار و تا هنگام مرگ، خدا را عبادت کردید». زیارت جابر، نخستین زیارت اربعینی است که در تاریخ ثبت شده است. او پس از واقعه کربلا، سال‌های طولانی زیست و همچنان از دیدن بدعت‌ها و کج‌روی‌ها در عذاب بود.

جابر در ایام امامت امام زین‌العابدین(ع) با فرزند بزرگوار ایشان، امام باقر(ع) دیدار کرد و سلام پیامبر خدا(ص) را به امام پنجم رساند. درباره سال درگذشت جابر گزارش‌های مختلفی وجود دارد، اما در بین آن‌ها، مورخان سال ۷۴ ق. را معتبرتر می‌دانند. او در هنگام وفات ۹۴ ساله بود و پیکرش را در مدینه و قبرستان بقیع به خاک سپردند.

الگوی موفق در این حوزه تبدیل شده است، تمام توان خود را برای حمایت از کادر درمان و کمک به بیماران کرونایی نیز به کار گرفته و پس از حمایت مالی ۱۵ میلیارد تومانی از بیمارستان‌های مشهد و اهدافی تجهیزات پزشکی و تأمین داروی مورد نیاز بیماران، حالا با ایجاد مرکز واکسیناسیون کرونا در حرم مطهر رضوی، گام بلند دیگری برای خدمت‌رسانی برداشته است.

در رواق «دارالمرحمة» حرم مطهر رضوی آغاز کرده است. امین بهنام ادامه داد: عموم زائران و مجاوران می‌توانند همه روزه از ساعت ۹ تا ۲۴ با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی برای انجام واکسیناسیون به این مرکز مراجعه کنند. شایان ذکر است آستان قدس رضوی که در دوره کرونا با سطح رعایت ۹۰ درصدی دستورالعمل‌های بهداشتی، به

آخر همه امکانات خود را برای کمک به بیماران کرونایی و حمایت از کادر درمان به کار گرفته بود، اکنون با ایجاد مرکز واکسیناسیون در حرم مطهر رضوی، خدمت بزرگ دیگری در این حوزه ارائه کرده است. معاون خدمات زائران حرم مطهر رضوی با اشاره به راه‌اندازی مرکز تزریق واکسن کرونا در این بارگاه ملکوتی اعلام کرد: مرکز واکسیناسیون کرونا با همکاری آستان قدس رضوی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد و بسیج دانشجویی، فعالیتش را

آستان قدس رضوی با هدف تسریع واکسیناسیون عمومی و کمک به دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مرکز واکسیناسیون حرم مطهر رضوی را فعال کرد. به گزارش آستان نیوز، در هفته‌های اخیر با افزایش میزان واردات واکسن به کشور، سرعت انجام واکسیناسیون عمومی نیز بیشتر شده تا با بسیج عمومی و همکاری همه مردم، هرچه زودتر شر ویروس منحوس کرونا کم شود و آمار قربانیان و بیماران بستری کاهش یابد. آستان قدس رضوی نیز که در ماه‌های

خبر ویژه

«رواق دارالمرحمة» هر روز از ساعت ۹ تا ۲۴

مرکز واکسیناسیون حرم مطهر رضوی راه‌اندازی شد

